

Katsaus talousarvion ja investointiohjelman laadintaan

Talous- ja konsernijaosto 2.10.2026

Talousjohtaja Kirsi Rinne

Kehysvalmistelun tilanne – 9/2026

Verorahoitus

- Verotulot Kuntaliiton 9/26 veroennustekehikon pohjalta vuodet 2026-2030.
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 9/26 ennakkollisten VOS-laskelmien ja 9/26 painelaskelman pohjalta.
  - perustoimeentulotuen kuntaosuus poistettu valtionosuuksista 2029 → VOS kasvaa 2029 alkaen 6,4Me/v
- Ennuste-epävarmuudet:
  - Valtion taloustilanne → uusia leikkauksia luvassa vuosittain
  - Valtionosuusuudistus?

Investoinnit

- Viranhaltijoiden karsittu ehdotus investointiohjelmaksi
  - maanmyyntivoitot
  - poistot
  - lainat ja korkokulut

Korkotasoa nostettu

- Uuden ja vaihtuvakorkoisen lainan korko
  - 2027-2028: 3,9%
  - 2029 → 3,75%
- Korkokulut 2027-2030
-0,9 – -1,75 Me/v

Toiminta

- Muutettu taloussuunnitelma 2026-29
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät
  - pienevät sivukulu-% +0,4Me
  - Työttömyysetuusvastuut tarkennettu -1,3Me - -0,8Me/v
  - Maanmyyntivoitot tarkennettu
    - 2027 -1,2Me, 2028 -1Me, 2029 +3,2Me, 2030 -1,2Me
- Muita muutoksia
  - ateria- ja siivouspalvelut +2,65 Me
  - sopimuskorotukset ja turvallisuus
  - palkat, palvelut, aineet ja tarvikkeet v. 2030 n. 2%
  - 2025 tehdyn palkkariskivaruksen purku +0,8Me
  - Lapsi ja oppilasmäärämuutokset
    - 2027 - 102te, 2028 +289te, 2029 +163te, 2030 -99te
  - perustoimeentulotuen kuntaosuus toimintamenoksi 2029 alkaen +6,4Me

Verotuloennuste, Kuntaliiton ennustekehikko 9/2026

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030	Kehys TA27					Muutos Kehys TA27					
								2026**	2027**	2028**	2029**	2030**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**	Yhteensä 27-30
Verolaji																		
Kunnallisvero	94 717	92 019	97 935	102 271	106 077	111 105	115 151	98 001	103 211	106 489	111 439	115 450	-66	-940	-412	-334	-299	-1 985
Muutos %	-4,1	-2,8	6,4	4,4	3,7	4,7	3,6		5,3	3,2	4,6	3,6						
Yhteisövero	4 876	4 315	4 789	4 999	5 143	5 335	5 517	4 523	4 695	4 890	5 063	5 073	266	304	252	272	444	1 272
Muutos %	-24,3	-11,5	11,0	4,4	2,9	3,7	3,4		3,8	4,2	3,5	0,2						
Kiinteistövero	18 863	19 798	18 951	19 566	19 916	20 272	20 679	19 306	19 558	19 899	20 254	20 617	-355	8	17	18	62	104
Muutos %	1,4	5,0	-4,3	3,2	1,8	1,8	2,0		1,3	1,7	1,8	1,8						
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 133	121 675	126 837	131 135	136 712	141 346	121 830	127 474	131 287	136 766	141 146	-155	-627	-143	-44	206	-609
Muutos %	-4,4	-2,0	4,8	4,2	3,4	4,3	3,4											

- Verokehikon arvio perustuu syksyn Kuntatalousohjelmassa ja taloudellisessa katsauksessa esitettyihin arvioihin verotulojen ja talouden näkymistä.
- Verotettavan tulon kasvun ennakoidaan jäävän maltilliseen 1,6%:iin vuonna 2026, minkä jälkeen kasvua ennakoidaan tulevan vuosittain noin 4 prosenttia. Työllisyyden liikehdintä voi vaikuttaa verotuloissa molempiin suuntiin.
- Yhteisöveron kehityksessä näkyy talouden pirstyminen ja ennakkoverojojen positiivinen kehitys kesäkuusta alkaen. Kehikossa on huomioitu yhteisöveroprosentin lasku 20% → 18%.
- Kiinteistöverotuottoihin vaikuttaa yleinen rakentamisen tilanne, lisäksi sote-kiinteistöihin liittyy verotuksellisia muutoksia (sairaaloille ja muille yleisille rakennuksille suurempi vuosivähennys kiinteistön arvoon.)

Valtionosuudet arvio 6/2026

Valtionosuudet yhteensä 1000 euroa						
VM vos	TP2025	2026	2027	2028	2029	2030
MTA2026	13 910	16 423	17 881	20 813	21 013	21 013
Kehys2027			17 278	17 507	17 385	17 693
TA2027			14 272	15 983	22 896	24 221
Verotulojen tasaus						
MTA2026	150	1 270	0	0	0	0
Kehys2027			0	0	0	0
TA2027			2 279	0	0	0
OKM vos						
MTA2026	2 247	1 260	-552	-345	7	7
Kehys2027			764	917	22	-30
TA2027			764	917	22	-30
Veromenetysten korvaus						
MTA2026	2 584	2 304	2 820	3 006	3 233	3 233
Kehys2027			3 061	3 006	3 233	3 233
TA2027			3 177	3 507	3 879	4 190
Yht.						
MTA2026	18 891	21 257	20 149	23 474	24 253	24 253
Kehys2027			21 103	21 430	20 640	20 896
TA2027			20 492	20 407	26 798	28 382
Ero Kehykseen			-611	-1 023	6 157	7 485

Ero

Taloussuunnitelmaan 2027-2029: **-180t€**
Kehykseen 2027-2030: **12 M€**

Valtionosuusmuutokset 2026-2027:

- Indeksijarru (2,8 %-yks.) ja valtionosuuden yleisleikkaus 75 Me.
- Leikkaus ennakkollisissa laskelmissa tulevilta vuosilta selvästi odotettua suurempi
- Perustoimeentulotuen vähennyksen kasvu
- **OKM:n valtionosuudet tarkentuvat**
  - arviota korjattu alustavasti valmistavan ja pidennetyn oppimäärämuutosten pohjalta

Perustoimeentulon kirjausmuutos 2029 alkaen:

leikkaus valtionosuuksista poistuu
→ valtionosuudet kasvaa
~ + 6,4Me (2027), mutta
siirtyy kuluksi toimintakatteeseen

Muutostekijät

- Ateria- ja siivouspalvelut tuovat säästöä 2,65 – 2,76Me vuosittain 2027-2030
- Muista tekijöistä lisäystä 2027 -0,8Me, 2028 -0,5Me, 2029 -0,9Me, 2030 -3,6Me.
  - Sis. Konpaan 2025 tehdyn palkankorotusriskivaruksen purku +0,77Me/v
  - Henkilösivukulujen pudotukset +0,42Me/v
  - Oppilas- ja lapsimäärien muutokset: 2027 - 102te, 2028 +289te, 2029 +163te, 2030 -99te
- Muutostekijälistan lisäksi huomioidut tarkennukset:
  - Työttömyysetuusvastuiden kasvua pienennetty ~500te/vuosi: -0,8Me - -1,3Me/v
  - Opkan tarpeettoman riskivaruksen purku 2027: +900te, 2028: +690te
  - Perustoimeentulotuen kuntaosuus 2029 → -6,4 Me/v
- Tarkentuvia tekijöitä on edelleen:
  - Kotikuntakorvaukset
  - Paikallisten palkkaerien 2026 ratkaisujen mukaiset purut Konpasta palvelualueille
  - TE-alueen lakimuutokset (huomioon vasta tulevilla Tasu-kierroksilla)

Ateriapalvelusopimuksen muutos
AV-laitteistojen uusinta (leasing kustannusten nousu)
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
Ict-informaattikko Kirkes-kirjastoille
Integraatioalustan kapasiteettinosto
Joustavan perusopetuksen ryhmän perustaminen
Jäätelökioski vuokrat
KEHA:n muutosneuvottelut
Keva tasausmaksun tarkistus
Konpaan tehtyjen aiheettomien lisäysten purku
Konpan riskivaruksen purku
Korotus vuoden 2030 kuluihin
Kotikuntakorvausmenojen muutos
Kotikuntalaskutuksen muutos
Maankaatopaikan tulovähennys
Microsoft lisenssikustannusten nousu
Microsoft tietoturva lisenssit opetukselle
Muut työvoimakoulutukset palvelun tarpeen muutos
Närekadun päiväkodin omistus
Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi
Palvelutarve: Lapsimäärän muutos varhaiskasvatuksessa
Palvelutarve: Oppilasmäärän muutos
Palveluverkon muutokset
Perusopetukseen valmistava esiopetus
Pilvipalvelujen tuotantoympäristöjen ja tietojen varmistuspalvelu
Puheenjohtajien jaoston lakkautus 2024
Pysäköinninvalvonta tietojärjestelmän käyttömaksut
Siivouspalvelusopimuksen muutos
SUP-siivouskustannuskorvaukset
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
Tilahallinnan organisoitumisen vaikutukset
TYHY-rahamen pysyvä korotus
Työttömyysetuusvastuiden kasvu
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä laitekustannukset
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä palvelumaksu
Vaalit
Verotuskustannusten muutos

Väliaikatieto Opkan talousarvionäkymästä

Konpaan sijoitettu, jäljellä oleva riskivaraus Opkan kertaluonteisten sopeutusvelvoitteiden kattamiseksi

Konpan riskivaraus	2026	2027	2028
Yhteensä	1 260 900	2 053 250	1 680 250
Käyttö palveluseteliin	-158 000	-378 000	-386 000
Jäljellä	1 102 900	1 675 250	1 294 250

Opkan tilannekuva (alustava):

Ylitysennuste/riskivarauksen tarve	2026	2027	2028
Opkan ylitysennuste 8/2026	-665 000		
Opkan arvio budjettivajeesta		-770 000	-600 000
Säästävää riskivarausta	437 900	905 250	694 250

Opkan päätetyillä ja toimeenpannuilla toimenpiteillä on

- saavutettu ns. aiempien pysyvien sopeutusten mukainen perusura
- kyetty kirimään myös osa kertaluonteisista sopeutuksista

Riskivarauksia voidaan purkaa ”säästöksi” talousarviossa, mikä helpottaa sopeutuspainetta.

Alustava investointiohjelma KH 15.6.2026

Alustava ohjelma, 10v. **336,3Me**

Muutokset vs. KV 13.11.2025 (**326,2Me**)

Lisäys 2026-29 **-9,3Me**, lisäys 2030-2035 **-15,2Me**

	TP 2025	TPE 2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2027-36
Maanmyynti	1 376	799	624	641	1 055	921	1 061	859	843	843	558	514	7 919
Maanosto	599	840	1 079	1 344	1 389	2 119	500	500	515	500	500	500	8 946
Maanosto/myynti	777	-41	-455	-703	-334	-1 198	561	359	328	343	58	14	-1 027
Talonrakennus, tulot	136	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus, menot	5 243	10 379	21 859	24 755	25 570	16 910	23 050	22 200	5 250	4 000	3 700	3 700	150 994
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 379	-21 859	-24 755	-25 570	-16 910	-23 050	-22 200	-5 250	-4 000	-3 700	-3 700	-150 994
Kunnallistekniikka, tulot	1 045	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	660
Kunnallistekniikka, menot	11 600	10 795	11 880	11 485	10 720	10 140	10 250	12 020	11 450	11 930	8 530	5 180	103 585
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-9 855	-11 220	-11 485	-10 720	-10 140	-10 250	-12 020	-11 450	-11 930	-8 530	-5 180	-102 925
Vesi, tulot	129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	4 464	6 665	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 500	6 000	6 000	6 000	6 000	60 500
Vesi, netto	-4 334	-6 665	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-60 500
Liikunta, tulot	205	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	143	115	1 550	380	0	160	995	960	2000	1500	400	650	8 595
Liikunta, netto	62	-115	-1 550	-380	0	-160	-995	-960	-2 000	-1 500	-400	-650	-8 595
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	96	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, myynti	309	693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, osto	184	2 247	452	487	0	0	0	0	0	0	0	0	939
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0	-939
Irtaimisto ja aineeton, myynti	472	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	1 733	1 797	1 616	2 190	1 219	2 110	700	700	700	700	700	700	11 335
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 797	-1 616	-2 190	-1 219	-2 110	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-11 335
Tulot	3 672	2 432	1 284	641	1 055	921	1 061	859	843	843	558	514	8 579
Menot	24 062	33 038	44 436	46 641	44 898	37 439	41 495	42 880	25 915	24 630	19 830	16 730	344 894
Inv.ohjelma, netto	-20 389	-30 606	-43 152	-46 000	-43 843	-36 518	-40 434	-42 021	-25 072	-23 787	-19 272	-16 216	-336 315

Voimassa oleva (KV 13.11.2025) vs. Alustava investointiohjelma 2027-2036													Muutokset			
	TPE - TP2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	26-29	30-35	26-35	25-35
Maanosto/myynti, voimassa oleva	-830	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166					
Maanosto/myynti	777	-41	-455	-703	-334	-1 198	561	359	328	343	58	14				
ERO uusi- vanha	1 607	-21	-765	-733	2 432	-1 419	149	197	-103	177	-108	14	913	-1 107	-194	1 413
Talonrakennus, voimassa oleva	-9 242	-9 906	-22 699	-30 660	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100					
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 379	-21 859	-24 755	-25 570	-16 910	-23 050	-22 200	-5 250	-4 000	-3 700	-3 700				
ERO uusi- vanha	4 136	-473	840	5 906	-1 770	-6 780	-220	-6 600	3 150	2 400	400	-3 700	-1 497	-7 650	-9 147	-5 011
Kunnallistekniikka, voimassa oleva	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330					
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-9 855	-11 220	-11 485	-10 720	-10 140	-10 250	-12 020	-11 450	-11 930	-8 530	-5 180				
ERO uusi- vanha	1 595	-2 000	-325	-2 825	-1 550	780	-2 500	-1 750	-400	-2 950	800	-5 180	-6 700	-6 020	-12 720	-11 125
Vesi, voimassa oleva	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000					
Vesi, netto	-4 334	-6 665	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000				
ERO uusi- vanha	1 166	-1 165	0	0	0	0	0	-500	0	0	0	-6 000	-1 165	-500	-1 665	-499
Liikunta, voimassa oleva	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400					
Liikunta, netto	62	-115	-1 550	-380	0	-160	-995	-960	-2 000	-1 500	-400	-650				
ERO uusi- vanha	27	-5	-650	0	400	25	25	0	200	0	0	-650	-255	250	-5	22
Kehitysinvestoinnit, voimassa oleva	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200					
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
ERO uusi- vanha	104	0	200	200	200	200	200	200	200	200	200	0	600	1 200	1 800	1 904
Osakkeet, voimassa oleva	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0					
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0				
ERO uusi- vanha	2 184	-1 154	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 154	0	-1 154	1 030
Irtaimisto ja aineeton, voimassa oleva	-1 427	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700					
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 797	-1 616	-2 190	-1 219	-2 110	-700	-700	-700	-700	-700	-700				
ERO uusi- vanha	166	-243	-200	-759	1 159	-1 410	0	0	0	0	0	-700	-43	-1 410	-1 453	-1 287
Yhteensä, voimassa oleva	-31 373	-25 546	-42 252	-47 788	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564	0				
Yhteensä, netto	-20 389	-30 606	-43 152	-46 000	-43 843	-36 518	-40 434	-42 021	-25 072	-23 787	-19 272	-16 216				
ERO uusi- vanha	10 984	-5 061	-900	1 789	-5 129	-8 604	-2 346	-8 453	3 047	-173	1 292	-16 216	-9 301	-15 237	-24 538	-13 555

Ero alustavaan
investointiohjelmaan
2027-2030: **-14,7 M€**
2027-2036: **-11,3 M€**

Karsittu investointiohjelmaesitys, 325M€

	TPE 2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2027-36
Maanmyynti	799	597	624	1 083	757	582	483	658	658	501	501	6 444
Maanosto	1 100	1 079	1 084	1 389	2 119	500	500	515	500	500	500	8 686
Maanosto/myynti	-301	-482	-460	-306	-1 362	82	-17	143	158	1	1	-2 242
Talonrakennus, tulot	0	0	0	0	0	0	1 400	0	0	0	0	1 400
Talonrakennus, menot	11 759	20 759	21 060	23 370	15 910	20 350	23 300	7 000	5 000	6 700	3 700	147 149
Talonrakennus, netto	-11 759	-20 759	-21 060	-23 370	-15 910	-20 350	-21 900	-7 000	-5 000	-6 700	-3 700	-145 749
Kunnallistekniikka, tulot	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	660
Kunnallistekniikka, menot	9 895	12 780	9 815	7 220	9 340	9 230	10 420	10 750	10 730	9 380	7 580	97 245
Kunnallistekniikka, netto	-8 955	-12 120	-9 815	-7 220	-9 340	-9 230	-10 420	-10 750	-10 730	-9 380	-7 580	-96 585
Vesi, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Vesi, menot	6 165	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	60 000
Vesi, netto	-6 165	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-60 000
Liikunta, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
Liikunta, menot	115	200	100	0	100	620	960	1800	1560	2125	650	8 115
Liikunta, netto	-115	-200	-100	0	-100	-620	-960	-1 800	-1 560	-2 125	-650	-8 115
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, netto	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, myynti	693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, osto	2 247	452	487	0	0	0	0	0	0	0	0	939
Osakkeet, netto	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0	-939
Irtaimisto ja aineeton, myynti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	1 797	1 776	2 065	1 223	2 150	700	700	700	700	700	700	11 414
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 797	-1 776	-2 065	-1 223	-2 150	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-11 414
Tulot	2 432	1 257	624	1 083	757	582	1 883	658	658	501	501	8 504
Menot	33 278	43 046	40 611	39 202	35 619	37 400	41 880	26 765	24 490	25 405	19 130	333 548
Inv.ohjelma, netto	-30 846	-41 789	-39 987	-38 119	-34 862	-36 818	-39 997	-26 107	-23 832	-24 904	-18 629	-325 044

Tasu-kausi **154,7 Me** eli 47,6%

Investointiohjelmamuutokset (tilanne vs. alustava)

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	26-29	30-36	26-36
Maanosto/myynti, alustava investointiohjelma	-41	-455	-703	-334	-1 198	561	359	328	343	58	14			
Maanosto/myynti	-301	-482	-460	-306	-1 362	82	-17	143	158	1	1			
ERO uusi- vanha	-260	-27	243	28	-164	-479	-376	-185	-185	-57	-13	-16	-1 459	-1 475
Talonrakennus, alustava investointiohjelma	-10 379	-21 859	-24 755	-25 570	-16 910	-23 050	-22 200	-5 250	-4 000	-3 700	-3 700			
Talonrakennus, netto	-11 759	-20 759	-21 060	-23 370	-15 910	-20 350	-21 900	-7 000	-5 000	-6 700	-3 700			
ERO uusi- vanha	-1 380	1 100	3 695	2 200	1 000	2 700	300	-1 750	-1 000	-3 000	0	5 615	-1 750	3 865
Kunnallistekniikka, alustava investointiohjelma	-9 855	-11 220	-11 485	-10 720	-10 140	-10 250	-12 020	-11 450	-11 930	-8 530	-5 180			
Kunnallistekniikka, netto	-8 955	-12 120	-9 815	-7 220	-9 340	-9 230	-10 420	-10 750	-10 730	-9 380	-7 580			
ERO uusi- vanha	900	-900	1 670	3 500	800	1 020	1 600	700	1 200	-850	-2 400	5 170	2 070	7 240
Vesi, alustava investointiohjelma	-6 665	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
Vesi, netto	-6 165	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
ERO uusi- vanha	500	0	0	0	0	0	500	0	0	0	0	500	500	1 000
Liikunta, alustava investointiohjelma	-115	-1 550	-380	0	-160	-995	-960	-2 000	-1 500	-400	-650			
Liikunta, netto	-115	-200	-100	0	-100	-620	-960	-1 800	-1 560	-2 125	-650			
ERO uusi- vanha	0	1 350	280	0	60	375	0	200	-60	-1 725	0	1 630	-1 150	480
Kehitysinvestoinnit, alustava investointiohjelma	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kehitysinvestoinnit, netto	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, alustava investointiohjelma	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0			
Osakkeet, netto	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, alustava investointiohjelma	-1 797	-1 616	-2 190	-1 219	-2 110	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 797	-1 776	-2 065	-1 223	-2 150	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
ERO uusi- vanha	0	-160	125	-4	-40	0	0	0	0	0	0	-39	-40	-79
Yhteensä, alustava investointiohjelma	-30 606	-43 152	-46 000	-43 843	-36 518	-40 434	-42 021	-25 072	-23 787	-19 272	-16 216			
Yhteensä, netto	-30 846	-41 789	-39 987	-38 119	-34 862	-36 818	-39 997	-26 107	-23 832	-24 904	-18 629			
ERO uusi- vanha	-240	1 363	6 013	5 724	1 656	3 616	2 024	-1 035	-45	-5 632	-2 413	12 860	-1 829	11 031

Merkittävimmät investointiohjelmamuutokset (ero alustavaan 2026-2036 ohjelmaan yhteensä - **11,0 Me**)

Talonrakennus – **3,9 Me**

- Hankkeita siirretty eteenpäin
  - toteutuskelpoisen tason saavuttamiseksi (samanaikaisesti hallittavien projektien määrä)
  - korjausten pakottavuuden mukaan
- Poistettu yksittäisiä hankkeita
- Museo mukana, jatkoselvitys edullisemmasta toteutuksesta
- Huom! PVS:n ratkaisemattomien (Kinnarin ok, Juhola, Myllytie...) tai pysäköintilaitosten lisääminen listoille ei ole talouden näkökulmasta realistista

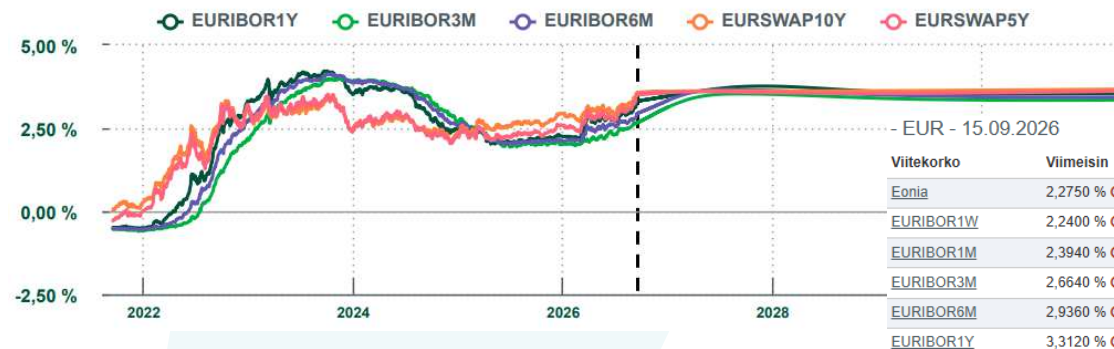
Kunnallistekniikka - **7,2 Me**

- Siirretty asuntoalueiden rakentamista, osin investointikauden ulkopuolelle
- Kehittämishankkeita karsittu
- Yritysalueet pidetty – tavoitteena veropohjan vahvistaminen!

Liikuntapalvelut - **0,5 Me**

- Terholan liikuntapuisto ja muita hankkeita siirretty eteenpäin
- Yksittäisiä poistoja

Korot

Korkoennuste 6kk euribor:

- kesäkuu 2027 – 2028 – 2029 – 2030: 3,6% - 3,53% – 3,45% - 3,43%
- + lainan marginaali 0,2-0,3%
- Uuden ja vaihtuvakorkoisen lainan korko tasu-kaudella: 3,9% - 3,75%

Korkokulut (tilannekuva)

Korot	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
TASU 2026-29 korot ja suojat	-7 520	-8 450	-8 780	-9 150	-9 100	-9 150	-9 100	-8 700	-8 400	-8 400
Korot kehys/Alustava inv. ohjelma	-7 905	-9 054	-9 632	-10 255	-10 555	-11 165	-11 419	-11 147	-10 919	-10 409
Korot KH semma 25.9.2026	-8 438	-9 939	-10 337	-10 896	-11 175	-11 751	-11 991	-11 742	-11 600	-11 147
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan	-918	-1 489	-1 557	-1 746	-2 075	-2 601	-2 891	-3 042	-3 200	-2 747
Muutos vrt. kehykseen	-533	-885	-705	-641	-620	-586	-573	-595	-680	-738

Maanmyyntivoitot ja poistot

Käyttöomaisuuden myyntivoitot

Maanmyyntivoitot	2 027	2 028	2 029	2 030	2 031	2 032	2 033	2 034	2 035	2 036
TASU 2026-2029	4 588	4 590	2 897	5 501	5 171	5 171	5 278	3 776	3 776	
Kehys/alustava investointiohjelma	3 538	3 629	5 975	5 216	6 012	4 865	4 780	4 780	3 164	2 913
KH seminaari 25.9.	3 385	3 538	6 139	4 290	3 299	2 735	3 727	3727	2840	2 840
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan	-1 203	-1 052	3 242	-1 211	-1 872	-2 436	-1 551	-49	-936	
Muutos vrt. kehukseen	-153	-91	164	-926	-2 713	-2 130	-1 053	-1 053	-324	-73

Poistot

Poistot	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
TASU 2026-29 poistot	-27 062	-25 626	-27 721	-28 799	-29 074	-30 531	-31 110	-32 116	-33 108	
Kehys/alustava investointiohjelma	-26 712	-25 304	-27 134	-27 753	-29 282	-30 495	-31 633	-32 267	-33 789	-34 481
Poistot KH semma 25.9.2026	-26 703	-25 237	-26 867	-27 149	-28 708	-29 065	-30 123	-30 864	-33 138	-33 632
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan	359	389	853	1 650	366	1 467	987	1 251	-30	
Muutos vrt. kehukseen	9	67	266	603	574	1 431	1 509	1 402	650	849

Tuloslaskelma - tilanne (ilman toimenpiteitä)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035	TS 2036
Toimintatuotot	62 520	68 331	87 977	84 917	72 100	72 775	74 087	73 628	74 024	74 874	77 309	78 781	79 395	80 926
Toimintakulut (kaikki)	-165 506	-168 281	-185 854	-198 533	-191 334	-192 935	-200 506	-204 564	-208 655	-212 828	-217 085	-221 426	-225 855	-230 372
Toimintakate	-102 986	-99 950	-97 876	-113 615	-119 234	-120 160	-126 419	-130 936	-134 631	-137 954	-139 776	-142 646	-146 460	-149 446
Verotulot	123 853	118 457	116 133	121 675	126 837	131 135	136 712	141 346	145 192	149 148	153 217	157 402	161 706	166 133
Valtionosuudet	18 843	12 011	18 891	21 416	20 492	20 407	26 798	28 382	28 382	28 382	28 382	28 382	28 382	28 382
Verorahoitus	142 697	130 468	135 024	143 091	147 329	151 542	163 509	169 728	173 574	177 530	181 598	185 783	190 088	194 515
Rahoituserät, netto	-5 430	-6 230	-4 246	-5 781	-8 019	-9 520	-9 918	-10 477	-10 756	-11 332	-11 572	-11 323	-11 181	-10 728
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	23 695	20 076	21 861	27 173	28 315	28 187	28 244	30 250	31 815	32 447	34 340
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-23 005	-24 502	-26 220	-26 703	-25 258	-26 867	-27 312	-28 708	-29 065	-30 144	-30 864	-33 138	-33 632
Tilikauden tulos	9 824	1 283	8 400	-2 526	-6 627	-3 397	305	1 003	-521	-821	106	951	-692	709
Poistoeron lisäys/vähennys	93	83	74	44				0	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä	9 917	1 366	8 474	-2 482	-6 627	-3 397	305	1 003	-521	-821	106	951	-692	709
Kumulatiivinen ylij/alij.	20 108	21 474	29 947	27 466	20 839	17 442	17 747	18 750	18 229	17 408	17 513	18 464	17 772	18 481

- Jotta taloussuunnitelma 2027-2030 olisi yhteensä ylijäämäinen
→ vaaditaan **2,9 Me/vuosi** pysyvä sopeutus **vuodesta 2028 alkaen**

Rahoituslaskelma – tilanne (ilman toimenpiteitä)

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)	TP 2025	TPE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035	TS 2036
Vuosikate	32 901	23 695	20 076	21 861	27 173	28 315	28 187	28 244	30 250	31 815	32 447	34 340
Tulorahoituksen korjauserät	-9 053	-5 666	-3 385	-3 538	-6 139	-4 290	-3 299	-2 735	-3 727	-3 727	-2 840	-2 840
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	23 848	18 029	16 691	18 323	21 034	24 025	24 888	25 509	26 523	28 088	29 607	31 500
Investointimenot	-24 062	-33 278	-43 046	-40 611	-39 202	-35 619	-37 400	-41 880	-26 765	-24 490	-25 405	-19 130
Rah.osuudet investointimenoihin	1 852	940	660	0	0	0	0	1 400	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu	10 843	7 158	3 982	4 162	7 222	5 047	3 881	3 218	4 385	4 385	3 341	3 341
Investointien rahavirta	-11 367	-25 180	-38 404	-36 449	-31 980	-30 572	-33 519	-37 262	-22 380	-20 105	-22 064	-15 789
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 481	-7 152	-21 713	-18 126	-10 946	-6 547	-8 631	-11 753	4 143	7 983	7 543	15 711
Bruttorahoitustarve	-63 099	-25 076	-39 271	-35 790	-50 235	-26 850	-43 667	-33 563	-18 847	-34 893	-16 002	-7 998
Lainakannan muutokset	-15 230	7 152	21 713	18 126	10 946	6 547	8 631	11 753	-4 143	-7 983	-7 543	-15 711
Lainojen lisäys	60 350	25 076	39 271	35 790	50 235	26 850	43 667	33 563	18 847	34 893	16 002	7 998
Lainojen vähennys	75 580	17 924	17 558	17 664	39 288	20 303	35 036	21 810	22 990	42 876	23 544	23 710
Lainakanta	238 845	245 997	267 710	285 836	296 782	303 329	311 960	323 714	319 570	311 588	304 045	288 333
Rahavarat	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467
Nettovelka (rahavarat-lainat)	232 378	239 530	261 243	279 369	290 316	296 863	305 494	317 247	313 104	305 121	297 578	281 867

- Lainat kasvaa tasu-kaudella 57,3M€, ja nousevat 303,3 miljoonaan euroon!
- Investointien karsinta on vähentänyt lainanottoa!

Skenaariot

TA 2026 = alkuperäinen taloussuunnitelma 2026-29

Kehys ja alustava investointiohjelma 15.6.

- Kevään valmistelutiedot (verot, valtionosuudet, muutostekijät, alustavat investointiohjelma, koror ja poistot) + talouden tasapainotus vuodesta 2028 alkaen 3,3 Me pysyvällä toimintakatesopeutuksella.

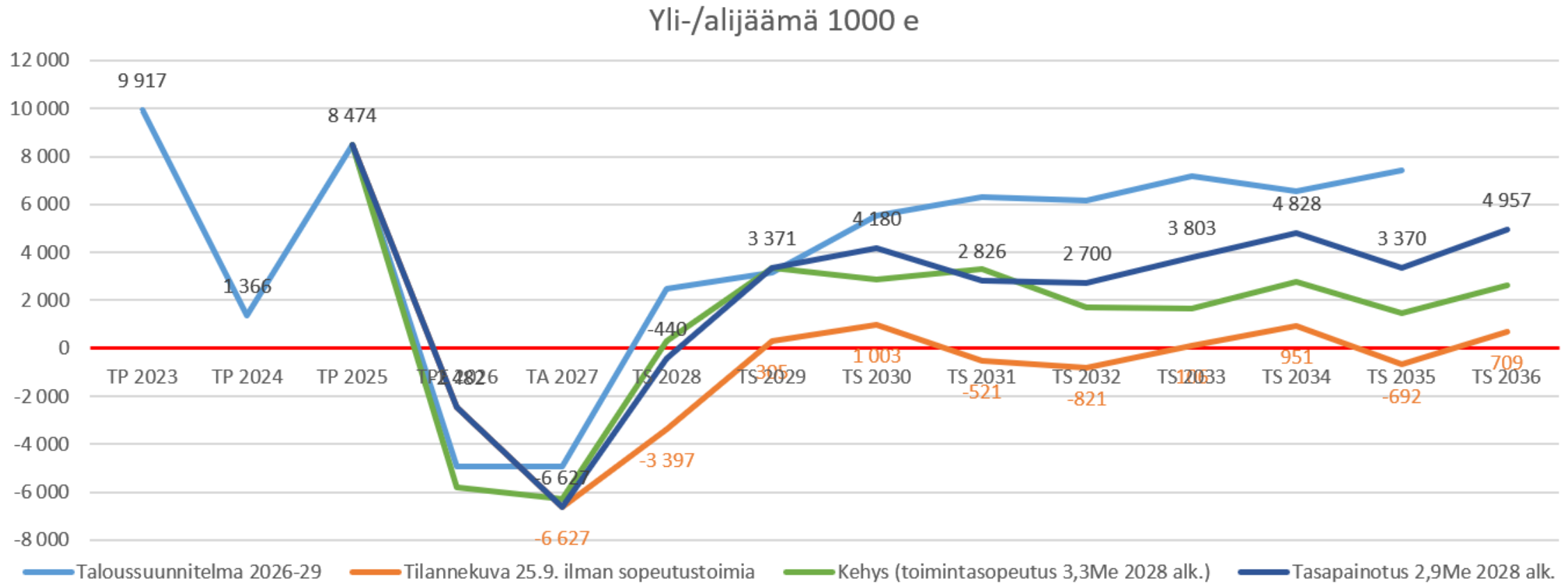
TPE 8/2026 + tilannekuva ilman toimenpiteitä

- Talousarviomuutokset 2026 + tilinpäätösennuste 8/2026
- Täsmentyneet TA-muutostekijät
- Verot ja valtionosuudet uusimpien 9/2026 arvioiden mukaan
- Karsitut investointiohjelmat, poistot, myyntivoitot, korkokulut korkeampi korkotaso huomioiden

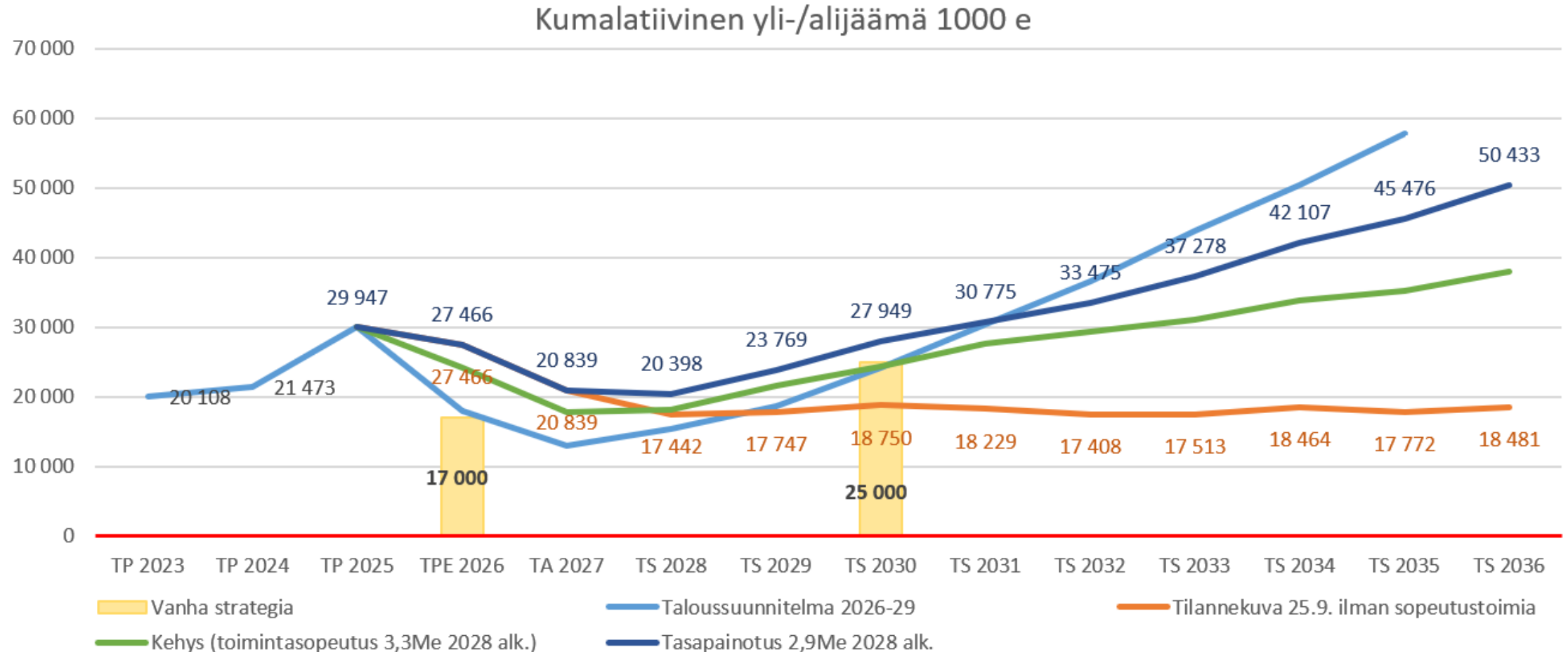
Sopeutettu TA-esitys

- Tilannekuva + 2,9Me toimintakatesopeutus vuodesta 2028 alkaen

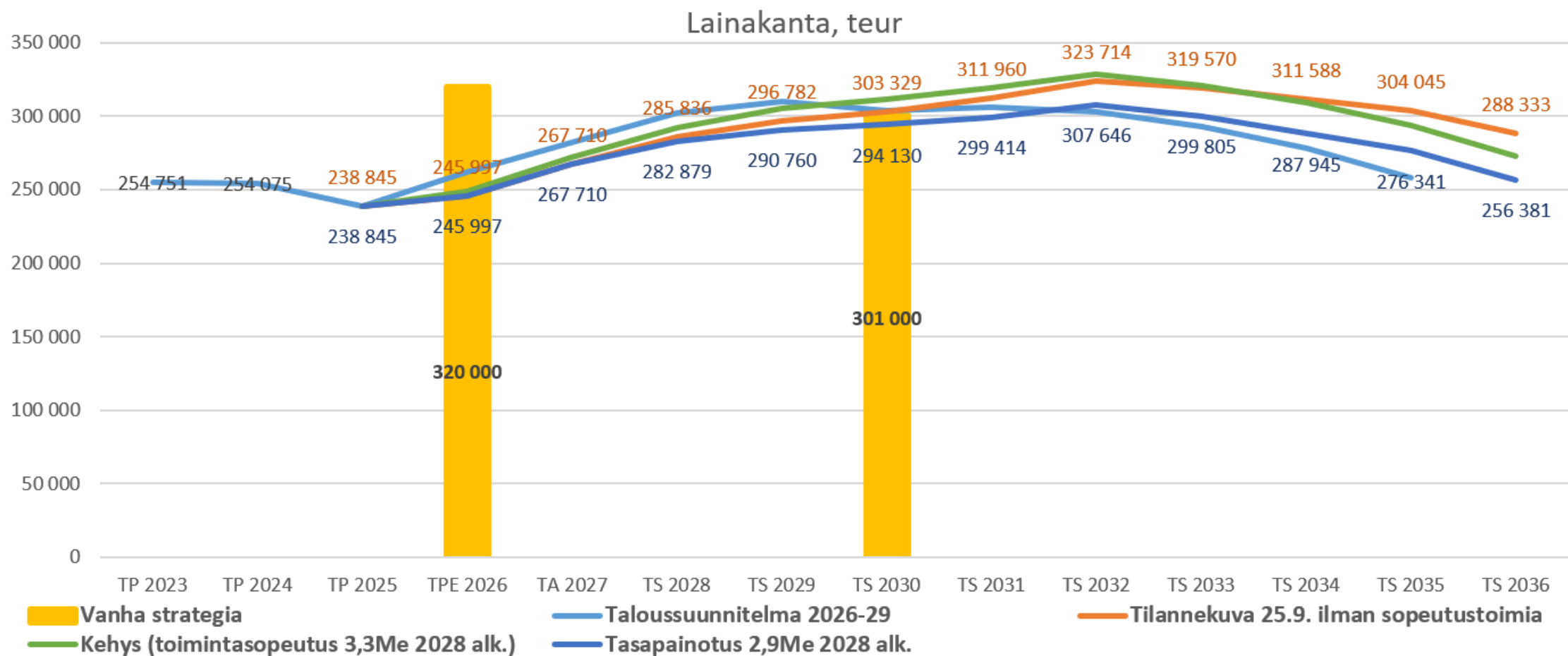
Yli-/alijäämä, 1000 euroa

Taseen kertynyt yli-/alijäämä, 1000 eur

Lainamäärä, 1000 eur

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

- **Suhdannekehitys** ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
  - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? **työttömyys**? inflaatio? **korot**?
  - suhdanneriippuvuus aiempaa suurempi
- **Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit**
  - yllättävät alaskirjaukset ja puuttuvat korjaustarpeet, väistötilat
  - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
  - tukitarpeet, erityistarpeiset
  - osallistumisasteet
- Tulevat **rakenteelliset pysäköintiratkaisut**
- **PVS-ratkaisuihin kytkeytyvät** erät
  - Alaskirjaukset: Seutulantalo
  - Myllytien tulovähennys/jatko
  - Muut yhä avoimet kohteet Kinnari, Juhola...
- Lakisääteiset **velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta** ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
  - esim. TE-lakimuutokset (6kpl – ei kompensatiota) + etuusvastuut
  - perustoimeentulotuen kuntavastuu
  - **sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset**
  - normipurku-leikkaukset ilman purkuja
  - opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Rahoitusuudistukset: ~~kiinteistöverot 2028?~~ valtionosuudet?
- **Valtionosuusleikkaukset** osana julkisen talouden sopeutusta
- **Konsernin epävarmuudet**
  - MT:n kiinteistö- ja osakeomistusten uudelleenjärjestelyt
  - Kiljava, tasearvo 3Me
  - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 350te/v
  - Harjoitushallin talous ja remonttivastuut